

ASF lisää riskejä

Afrikkalainen sikarutto on levinnyt äärimmäisen nopeasti Aasiassa ja erityisesti maailman suurimmassa sianlihan tuottaja- ja kuluttajamaassa Kiinassa.

Kiinassa on jouduttu teurastamaan valtava määrä eläimiä ja arviot sianlihantuotannon vähenemisestä vaihtelevat rajusti. FAO ennustaa 20 prosentin ja ”maatalouspankki” Rabobank jopa 35 prosentin tiputusta Kiinan tuotantomääriin.

Kun tuotanto supistuu Kiinassa (ja myös osassa naapurimaita), niin kysyntä muualla tuotetulle ja erityisesti eurooppalaiselle lihalle kasvaa. Yhdysvallat on vienyt Kiinaan merkittäviä määriä sianlihaa, mutta Kiinan ja Yhdysvaltojen välille nousut kauppasota jarruttaa jenkkilihan vientimahdollisuuksia.

Sianlihan hinta onkin lähtenyt jyrkkään nousuun EU:n isoissa tuottajamaissa (Tanska, Hollanti, Saksa, Ranska ja Espanja). Hinnat ovat nousseet maaliskuun alkuun verrattuna 25–40 euroa 100 kilolta ja esimerkiksi Saksassa sianlihan hinta on nyt 10–15 euroa/100 kg korke-

ampi kuin Suomessa. Vaikka sekä Atria että HKScan vievät sianlihaa Kiinaan, ei vastaavaa ilmiötä vielä näy täällä, mutta globaalien tarjonnan supistuessa hintojen on noustava myös meillä.

Samaan aikaan kuitenkin ASF:n riski kasvaa meillä ja muualla EU:ssa. Belgiassa ASF on jo hyvin lähellä Ranskan rajaa, ja Suomessa riski tulee sekä etelästä että idästä.

Vientikysynnän ja tuottajahinnan noustessa tuotanto lähtee kasvuun eli edessä on perinteinen sikasykli. Tällä kertaa sikasykliä voimistaa ASF ja ainakin hetkellinen niukkuus rehuviljamarkkinoilla.

Osa markkina-analyytikoista varoittelee,kin jo tavallista rajummasta sikasyklistä eli rajua hinnannousua ja vientikysynnän kasvua saattaa seurata yhtä kova romahdus, erityisesti, jos ASF leviää uusiin EU-maihin. Kun tähän yhdistetään voimakkaasti keskittynyt sikatalouden rakenne, kasvavat yksittäisen sikatilän riskit isoiksi. Vaikka markkinavaihtelulta on vaikea suojautua, niin ainakin tautitorjunnan ja sitä koskevien vakuutusten on syytä olla ajantasalla.

Eläin oppii kivun

Eläinten tuntema kipu on tällä hetkellä yksi tutkituimmista asioista tuotantoeläinten hoidossa. Ihmisten kivun tutkimus on huomattavasti helpompaa kuin eläinten kivun tutkimus, sillä ihminen pystyy kuvailemaan kokemaansa kipua suullisesti ja kirjallisesti.

Eläimillä kipua on tutkittava pääosin havainnoimalla ja erilaisilla mittauksilla.

Valtaosa tuotantoeläimistä on lähtökohdiltaan saaliseläimiä ja niiden perusluonteeseen kuuluu se, että loukkaantumista ja kipua pyritään peittelemään mahdollisimman paljon, jottei petoeläin huomaisi eläimen haavoittuvuutta. Siksi myös eläimen hoitajan on pystyttävä lukemaan eläimen ilmeistä ja käytöksestä mahdolliset ongelmat. Varsinkin kroonisen kivun tulkitseminen voi olla vaikeaa. Akuutti kipu ilmenee usein varsin selvästi, esimerkiksi ontumisena.

Kipu on myös opittua ja ehdollistettua. Klassinen esimerkki opitusta ja ehdollistetusta kivusta on sähköpaimen. Eläin oppii

varsin nopeasti, ettei sähkölankaan kantata koskea.

Eläinten kasvatuksessa nuoruuden aikana tapahtuvan oppimisen hyödyntäminen on tärkeää. Eläin voidaan jo nuorena totuttaa asioihin, joita se luontaisesti pelkää ja siten helpottaa merkittävästi eläimen hoitotyötä aikuisiällä. Pelko ja kipu aiheuttavat myös stressiä ja sitä kautta tuotannon alenemista, joten terve ja olonsa turvalliseksi tunteva eläin on myös euroissa mitaten arvokkaampi ja tuottavampi.

Pentti Törmä

PENTTI TÖRMÄ
päätoimittaja

Tässä numerossa

Terveys ja hyvinvointi

- 6** Tutkimus vahvistaa, että kuluttaja arvostaa eläinten hyvää ruokintaa ja terveyttä
- 16** Raatokuljetusten vaihtoehdoksi tarjolla tilakohtainen polttouuni
- 26** Terveystieteen tekijät -sarjassa tutkija, joka paljasti porsasyksän vaikutukset
- 44** Tuotantoeläinten tuonti Suomeen on pysynyt maltillisena koko EU-ajan

Nautakarja

- 8** Tehokas tukihoito nopeuttaa sairaa naudan toipumista
- 30** Naudan kivulla on aina joku syy, ja sitä kannattaa hoitaa
- 34** FarmTest: Lantakäytävien puhdistusrobotit hoitavat työnsä hyvin
- 38** Konseptipihatto ja hiekkapedit sopivat emolehmätuotantoon
- 46** Pelättyä sorkka-alueen ihotulehdusta löytyy huolestuttavan monesta pihatosta

Sika

- 12** Uusia käytäntöjä tulossa sikojen terveydenhuoltoon
- 20** Pesurobotti säästää aikaa ja rahaa sekä tehostaa tautisuojausta
- 48** Afrikkalaisen sikaruton leviäminen kiihtyy erityisesti Aasiassa, Eurooppa varpaillaan

Kolumnit

- 29** Eläinlääkäriltä: Hyviä neuvoja ei kannata jättää käyttämättä
- 43** Yrittäjältä: Ilmastopopulismi valloillaan
- 51** Hyvinvoinnista: Tavoitteena eläinten hyvinvointi ja tuotannon tehokkuus

Vakiopalstat

- 5** Maailman tautitilanne
- 52** Euroopan maitokatsaus: Laidunbrändin hyödyntäminen on taas ajankohtaista
- 54** Uutisia ja uutuuksia
- 56** Hintaseuranta
- 58** Tuotosseurannan tuloksia

Kannen kuva: Tarja Jalkanen